

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitási sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Közigazgatásunk reformja.

(Politikai tanulmány.)

III.

Ne tulajdonítsunk a jelenkori vár-
 megyének sok fontosságot nem-
 zetiségünk tekintetében. Ne várjuk
 tőlük, hogy nemzetiségünket a
 jövő kozmopolitikus viharai között
 ők fogják megmenteni. Mert ha
 ezt akarjuk, erős és lokális érdekektől ment
 kormányra van szükségünk; melyről ha ismét azt
 akarjuk, hogy örököljék a magyar érdek felett,
 akkor a kormánynak erre módot is kell adni és
 meg kell tenni legalább annyit, hogy ne csak
 névleg hanem valósággal is hatalom legyen. *Mert
 mindenekfelett oly politikát tartunk helyesnek és
 ennek minden más érdekét hajlandók vagyunk alá-
 rendelni, mely magyar és mely nemzetiségünk meg-
 erősödését tűzi ki céljául.*

A magyar állam sokkal drágább kincs, sem-
 hogy ennek megállapítására mindent elkövetni
 kötelesek ne volnánk, még akkor is, ha ez által
 a megyei intézményt gyökeresen átalakítani szük-
 séges volna.

Ennek szüksége pedig immár bekövetkezett.
 A hagyományos elfogultság ne zsidassza meg
 azok kezét, akik a megyék, illetőleg közigazga-
 tásunk jövőjéről hatáskörét és hivatását ki fogják
 mérni.

A makacs elfogultság már nem soká gyötör-
 heti az országot a közigazgatás jelen silány álla-
 potával s azért a törvényhatóságok úgy mint jelen-
 leg szervezve vannak, nem állhatnak fel tovább.

A gyökeres átalakításra nézve az első lépés:
 a tisztviselők kinevezése, illetőleg az állami közigaz-
 gatás behozatala.

Bizonyára nagy ellenzék fog támadni azon
 vármegyeisták részéről, a kik nem akarják tudni,
 hogy még mostani megyerendszerünk sem egyéb
 mint az ususok és abusok csodálatos zagyva-
 léka és kik, mert egész atyafiságuk korteske-
 désből és pártpolitikából éldegél, az alkotmányos-
 ság biztosítékait a választási jogban hiszik rejtetni,
 azon félszemű reformerek részéről, kik munici-
 palitás és törvényhatósági autonomia alatt olyan
 közigazgatási szervezetet óhajtanak, minő sehoh-
 sincs széles e világon és nem is lesz.

Elösmerik, hogy közigazgatásunk rossz, re-
 formot óhajtanak ők is. Azonban a közigazgatás
 rosszását a kormányrendszernek róják fel hi-
 bál és kétségbe vonják, hogy a közigazgatás,
 kinevezett tisztviselők mellett jobb lenne. Erre
 bizonyítékul igazságszolgáltatásunkat hozzák fel,
 a mely állami és szerintük hasonlóképp olyan,
 a mely az ország nincs megelégedve. Nem szán-
 dékozunk itt igazságszolgáltatásunk védelmére
 kelni, de azt meg kell jegyeznünk, hogy ha van
 is itt és ott kifogás egyes bírák ellen, egészben
 véve oly annyira felette áll igazságszolgáltatás-
 unk közigazgatásunknak, hogy azt egy napon
 említeni sem lehet. S bizony ebben az érdem
 nagyobb része — a szigorubb kvalifikáción kívül —
 a kinevezési rendszer javára esik.

Továbbá azt állítják, hogy azért rossz köz-
 igazgatásunk, mivel a kijelölésnél nem kevésbé,
 mint a választásnál gyakran a nepotizmus dönt.
 Hát hisz épen ez lesz elkerülve, ha a tisztviselő
 nem jó választás alá. Azért az az érv, mit a ki-
 nevezést ellenzők a választás javára magyaráz-
 nak, mikor azt mondják, hogy mivel a választás
 a közönségtől függ, a tisztviselők annyira-
 amennyire mégis tartanak ettől, s némely megyé-
 ben, a hol a bizottsági tagok ellenzékiek, a tiszt-
 viselők nagy része is ilyen szellemű, épen ellenük
 szól; mert hisz épen az a baj, hogy a bizott-
 sági tagok nem azt szokták nézni a választásnál,
 kinek milyen a képzettsége, hanem azt, ki milyen
 kertes s milyen politikai párthoz tartozik? Hiszen
 az a megülő betűje közigazgatásunknak, hogy a
 tisztviselő nem annyira-mennyire, hanem nagyon
 is függ a választóktól, s nagyon is tart azoktól,
 azért nem tud hivatalbeli eljárásában független,
 tárgyilagos és igazságos lenni.

Legérdekesebb azonban az a nagy mondá-
 suk, midőn beösmerve, hogy a modern európai
 államokban — pl: Franciaországban már tényleg
 állami az adminisztráció — azt kérdik, hogy van-e
 azokban szabadság? Hát ugyan hol van szabad-
 ság, ha még Angliában és Franciaországban sincs?

Sőt még tovább mennek. Megengedik, hogy
 a kinevezett tisztviselők mellett javulhat a köz-
 igazgatás, de nem pártolhatják a kinevezést azért,
 mert a választás a régi megye utolsó lényeges al-
 katrésze, melynek megtartását fontosabbnak tart-
 ják a közigazgatás javulásánál is. S itt felhoz-
 zák azokat az üres frázisokat, hogy mily nagy-
 szerű szolgáltatásokat tettek a megyék az alkotmány
 védelmében és szól az ének, a régi dal, a régi
 dicsőségről.

Hát igaz — mint már említők — hogy az
 absolutismus ellen igen sokszor védbástya volt
 a vármegye, de saját alkotmányos kormányunk
 csak nem tevésthető össze, sem az udvari kau-
 celláriával, sem a helytartó tanácsal, valamint
 a mai jogegyenlőség és alkotmányosság sem ha-
 sonlítható össze a rendi alkotmánnyal. Végtere
 is az elavult vármegye, ha egyebet nem tudunk
 mellette felhozni, mint azt, hogy a multba érde-
 mi vannak, nem igen lesz fenntartható, hisz ily
 érveléssel semmi reformot sem lehetne behozni,
 mert ki meri kétségbe vonni, hogy a legelavult-
 tabb, a legkorhadtabb intézmény a maga idejé-
 ben megfelelő, helyes és üdvös volt?

Ez csak olyan bizonyítás, mintha a korról
 haladni vágyó gazda előtt azzal akarná megokolni
 valaki a régi faekék előnyét a vasekék felett,
 hogy hát apáinknak a faekék mellett is sok jó
 természetű volt s azokkal is tudtak boldogulni!
 minek hát a vaseke?

(Folyt. köv.)

Don Carlos.

„A szerb Ignatiev.”

„Es kam auch just,
 Wie's kommen musst,
 Was Gott gewollt,
 Das kommen sollt! . . .”

„A fenti versek, amelyeket az eszelős, vagy
 magát csak annak tetető Hamlet dalol, egészben
 rá alkalmazható azon helyzetre, amely a legifjabb
 alkalyságban — Szerbiában kifejlődött s még to-
 vábbra is fejlődni fog; mert ott minden úgy jött,
 amint jönnie kellett.

Ha szomorú elégtétel előre látni a veszedel-
 met és bajt, akkor ezen sors ugyan részünkre is
 kijutott, mert minket a belgrádi optimisztikus
 hírek soha egy pillanatra sem vezettek tévuttra
 az ő bécsi, budapesti és berlini hivatalos meg-
 nyugtatási híreikkel. Azon pillanatban, hogy Milán
 leköszönt, leköszönt nem azért, hogy ő akart
 volna, hanem mert neki leköszönnie kellett, mivel
 az ő állása tarthatatlan volt: abban a pillanatban
 felismertük, hogy a lapda immár gurulásnak in-
 dult. És ezt aztán csupán szavakkal feltartóztatni
 nem lehetett.

A pártgyűlések, amelyek Szerbiában megtar-
 táltak, nem egy irányban igen tanulságosak vol-
 tak. A haladási párt földéretette, hogy az utcai
 népsalok milyen rokonszenvvel van eltelve az
 osztrák-magyar monarchia s azok barátjai iránt.
 Ámde a liberálisok pártgyűlése még fontosabb
 enunciaciókat tett. Meztelen szavakban prokla-
 máltá az egykori Nagy-Szerbia helyreállítását! A
 szerbek hazájának nagyobbak kell lennie! . . . A
 pártgyűlés tehát mintegy utólagos protestálás
 tűnik fel a rigómezei 500 éves előtti csata ellené-
 ben, a midőn a szerb cárok birodalma a török
 fegyverek súlya alatt megsemmisített! Nagy-
 Szerbiának tehát újra fel kell támadnia! . . . De
 azon felfogásnak ne adjunk itt helyet, hogy ezen
 határozat netán csak akademikus értékkel bír.
 Mert Berlinben úgy látszik, csodálatosan, ép ezen
 felfogást osztják! Legalább a „Norddeutsche All-
 gemeine Zeitung“ ezen értelemben nyilatkozott.
 Ámde ennél semmi sem lehet igaztalanabb! A
 liberálisok pártgyűlése lényegesen egészen más volt,
 mint egy kölni pártgyűlés, amelyen egy német

Philiszter mindazon nyomorokat, amelyek alá van
 vetve az egész emberiség, rózsá- és kölni-vizek-
 kel kívánja meggyógyítani; avagy mintegy st-pöl-
 teni pártgyűlés, amelyre a német testvérek ha-
 zafias üdvözlőt küldik! Ha Szerbiában is vagy
 egypár száz ügyvéd, doktor vagy nagybirtokos
 összegyűlelszik és ezt vagy amazt határozza el:
 hát biz ezt tragikusan nem lehet venni. Miután
 így vagy amugy határozta valakit s a világot
 megjavították, (?) hát szétmennek étkezni és más-
 nap hazatérnek, és ezzel a dolognak vége! . . .
 De egy kicsiny körülményt nem kell elfeledni:
 a szerb liberális párt több mint csak párt — ő
 támasza, alapja és egyidejűleg ugyyszólva jobb
 karja a regenseknek. A vezetője ezen pártnak —
 Risztics Jován az ez időszertinti feje az államnak
 és tartományának: ő a szerb Ignatiev! . . . Az ő
 esze, akarata nélkül egyetlen madár sem esik le
 a tetőről; így Risztics akarata nélkül a liberális
 párt egyetlen verese sem merne volna csörét ki-
 nyitni, mert hát tudni kell: ez nem német, de
 szerb pártgyűlés . . .”

Teljes objectivitással így ír, így tudósít ben-
 nünket a „Wiener Allgemeine Zeitung“. Azonban
 egyben csalódik az érdeklött újság: hogy Risztics
 még sem Ignatiev, mert ez utóbbi nyíltan tüzte
 ki zászlaját s nyíltan üzte politikáját is, nem
 akarván tévuttra vezetni senkit sem, hogy t. i. neki
 célja Konstantinápoly elfoglalása volt; s azt már-
 már el is érdemelte, ha az angol flotta őt ebben
 nem akadályozandotta. No de hát, mi ehhez ké-
 pest egy Risztics? ki saját fejedelmét is elárulta
 s mint az események is előre vetik árnyékukat:
 kész arra is, hogy az Obronovics dinasztia elte-
 nében az orosz cári dinasztia beházasodása által
 a Karagyorgyevics sógorság útján az orosz cári
 dinasztiát iltesse a szerb trónra — mert ez aztán
 egyértelmű lenne a szerb nemzetnek, mint olyannak,
 megsemmisítésével és az egész keletnek az orosz jogar
 alá való juttatásával. Azonban Bulgária és Ro-
 mánia már kijózanodtak az orosz vessző alul:
 azért fegyverkeznek és erőitlenek is ellene, de nem
 Szerbia és Montenegró! Ezek a nagyzás lobortja
 által elragadtatva, nem gondolják meg, hogy a
 rég multat nem idézhetik többé elő, mert időköz-
 ben nagyon változott a világ; a nemzetiségek
 összekeveredtek, nőttek és fogytak s ha ma föl-
 kelne Králeyevics Márkó és Brankovics, a ma-
 gyaroknak is egykori hadi bajtársa: aligha jár-
 nának az orosz nyomdokaiban, mert időközben
 ez nagyon nőtt s veszélyes lett az orthodox s katho-
 likus szláv népek függetlenségére is! s innen van,
 hogy mai napság az oroszok által felszabadított
 bulgárok és az időközben a Besszarabia elfogla-
 lása által kijózanított románok is immár elfordul-
 tak tőlük! Csak a fenhéjzós szerbek és a hőskö-
 dési rabló virtusokra annyit tartó montenegróiak
 maradtak meg hadi bajtársaikul, kiknek függet-
 lensége csakis a cárok kegyétől függ; s így
 Európa koncertjében nem is fognak számba vétetni.

Hisz már maga az orosz exclusivitas, a min-
 den nemzeti egyediséget megülő szabadságellenes
 excentricitása az orosz cároknak kizárják azon lehe-
 tőséget, hogy a cár egy nagy világbirodalmat ala-
 kithasson valaha! Milyen létesíthetné tehát azt
 — Nagy Sándori erények nélkül, — kinek álmai
 méltók lehettek volna egy világbirodalom meg-
 alkotásához, ha erre őt testi ereje s a kor ké-
 szültsége rá képesíthette volna! . . .

Ime tehát az orosz birodalom nagyzási vá-
 ggyaira is méltán elmondhatni: „vana sine viri-
 bus ira! . . .”

De hát mit mondjunk a kis Szerbia nagy-
 szerbiai álmaira? és Montenegró cári álmaira,
 melyeknek csak azon egy hibájuk van, hogy ke-
 leten nincs is már meg az egységes szláv népség;
 hát a multak dicsőségének fonala vajjon mikor is
 szakadt meg? . . .

Midőn a török dicsősége vette kezdetét, s
 amidőn ez hanyatlásnak indult, vándoruttra indult
 a szerbség Koszovóra, hogy feltámassza a régi
 dicsőséget; de ez feltámasszatlan, mert új népek
 támadtak nyomában; és ma! — se Králeyevics, sem

Blankorics nem ismerne hős és okos népére. Szolgánéppé alakultak, mert hát az orosz által akarnak megmenteni, hogy megalakítsák — a Nagy (?) Szerbiát; de nem is a maguk, hanem a cári dinasztia javára! Vajjon nem szolgaság lenne-e ennek a bőre?

Vagy igen! . . . Ők nem Európa művelt és szabad népeivel tartanak; nekik a vallásirtó szabadságellenes orosz szatyrapók kellene; s így tőnek a szabadkai kivándorló szerb határőrök is egykor, midőn Mária Terézia által katonai állapotuktól való megváltásra felhívták. Semhogy megváltak volna fegyvereiktől, inkább kivándoroltak Oroszországba; és ma senki sem tud róluk, mindannyian oroszokká váltak.

Ha csak tehát Risztics ur és többi regenszársainak is ez a kívánságuk, ebben senki őket meg nem akadályozhatja; de mi magyarok s az itt keleten lakó független, bár kisebb-nagyobb nemzetek óvni fogjuk nemzetiségünket és szabadságainkat s lehetőleg állami függetlenségünk fentartására az orosz nagyság (?) hátszínében büszkélkedő éjszaki szomszédjaink fölött csak sajnálkozásunkat fogjuk kijelenteni, mivel még hat nem ütött az ő felszabadításuk órája! s ez lesz az ő valódi nagyságuk ismertető jele is, amiről azonban nem ők tehetnek, de egész Európa!

Fenti cikkünkben egész Európát latbavetését hoztuk fel, hogy az orosz nagyművű hatalmát megbénítsuk. A dolgok erejénél fogva ennek be kell következnie, mert a szláv typos önteltségénél fogva mindig agresszív lépésekre ragadtatja magát s a terjeszkedési törvényeinél fogva a legbotorabb lépéseket sem tartja magától elutasítandónak, miután magát legyőzhetlennek is véli! Ámde apróbb chicaneriaiból ismerünk mi reá: hogy nem az önteltség beszél belőle, hanem a félelem, a tartózkodás, hogy az egyesült három nagy hatalmaság komolyan is vehetné a háboruszkodás kérdését; s ezt bátran föl is vehetné, mihelyt annak idejét elérkezettnek tartaná, de még tartóztatja magát! Azért is az orosz szerintünk csak kipuhatólókáért küldözgeti az alsó Dunára tisztjeit; vajjon a látogatás színe alatt megejtett brazil szemlézet eléggé ingerlőkép hat-e Ausztria-Magyarország elveire? hogy ezek kárját az egyszerűen betiltsa, avagy tőrje-e azok még botorabb kihívásait is?

S mihelyt arra jön, hogy itt erős kedéllyel fogadják a gyermekes kihívást s nem történik semmi a méltatlan provokációra: sem magyarizáció, sem tiltakozás; akkor a lengyel határainkra nagy garral felvonult s még folyton oda csődített számlálatlan lovasság — melyeknek nagyrészt Ázsia legtávolabb vidékeiről vonta össze a cár — az induló parancsot éppen nem fogja megkapni, hanem várakozni fog, míg az egyesült három európai trias kiadja majd az indulási parancsot; és ő, szláv typosánál és történeti múltjánál fogva be fogja vágni megtámadtatását és megveretését is: mert egy magára sohasem is győzött európai hatalom ellenében, csakis a török ellenében; s akkor is, midőn Plévnára került a sor — a románok mentették meg becsületét és halál szerencsét is.

Antunovits József.

Hirek.

Hivatalok feloszlata. A megyénk területén működő kir. adófelügyelő, valamint a szabadkai és zombori kir. illeték-kiszabási hivatalok a pénzügyi közigazgatás szervezeteinek változása folytán működésük a folyó július hó 31-én déli 12 órakor megszűntetik, beadványokat tehát csak a most jelzett időpontig fogadnak el. Minthogy a kir. adófelügyelő teendőit ezután az új kir. pénzügyigazgatóság, az illeték-kiszabási hivatalok teendőit pedig legnagyobb részben a kir. adóhivatalok látják el, emellett azokat a beadványokat, melyeket eddig a kir. adófelügyelőhöz kellett benyújtani, augusztus hó 1-től kezdve az új pénzügyigazgatóságnak, azokat pedig, melyeket eddig az illeték-kiszabási hivataloknál kellett beadni, augusztus hó 1-től kezdve az illetékes kir. adóhivatalnak kell küldeni. Illetékügyi felelősségeket ezután csak a kir. adóhivataloknál lehet benyújtani, a bélyegrovíditésekről szóló leleteket pedig a pénzügyigazgatóságokhoz kell küldeni. Az illeték-kiszabási hivatalok által a községek elöljáróságaitól illeték-kiszabás céljaira már bekívánt adatok (adóbizonyítványok stb.) augusztus hó 1-től kezdve az illetékes kir. adóhivatalnak küldendők be.

Kinevezés. Az ujvidéki kir. törvényszék elnöke Kirscht Izidor vezett joghallgatót, az ó-becei járásbíró-sághoz segélydíjas joggyakorlókká nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi pénzügyigazgatóság Takács István szegedi pénzügyigazgatói számgyakorlókat, a palánkai adóhivatalhoz VI. oszt. adótisztnek nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Reisenberger Gusztáv szabadkai pénzügyi titkár Szegszárdra pénzügyigazgatói helyettesnek nevezte ki.

Áthelyezés. Poros Miklós pósta és táviratgyakorló Újvidékre Ó-Becserre helyeztetett át.

Választás. Monostorszegh községében a r. kath. kántori állás trespédésben van, a választás augusztus hó 10-én lesz.

Az ó-becei községi alsófoku ipariskola értesítője megjelent. A tantestület által összeállított értesítőből a következőket vehetjük felemlíthetjük. Az értesítő elején Fárhas József iparisk. tanító értekezik az ipariskolai mertani oktatásról. Ezt követi Szulik József igazgatónak

a lefolyt tanévről szóló jelentése. Ezután az ipartanodai bizottság névsora van, melyet a tantestület névsora követ. Az ipariskolában, mely egy előkészítő és három rendes osztállyal bír, ez évben három tanerő működött. Ezután az elvégzett tananyag váza van osztályonként felsorolva. Az iskola bevételeinek és kiadásainak kimutatását követik a statisztikai kimutatások, melyekből kitűnik, hogy a lefolyt tanévben beiratkozott az iparos tanonciskolába 164 inas; tehát a múlt évhez képest szaporulat van. Ezután jó a tanonokok betűrendes névjegyzéke, előmenetellel és igazolatlanul mulasztott órák megjelölésével. Majd az év végén tartott munkakiállításról, annak eredményéről és lefolyásáról emlékezik meg az értesítő és közli is osztályonként a résztvevőket, megjelölve, hogy mily foku jutalomban részesült az illető. Végül a jövő tanév megkezdésére vonatkozó értesítések olvashatók.

Nagybecsű ajándék. Megérkezése egy kis kommentár. Az ó-moroviai önszegélyő-egylet III-ik szövetkezete, mely 1888. december végén feloszlott, perben állott a szabadkai illeték-kiszabási hivattal. Ugyanis az illeték-kiszabási hivatal egyik tisztviselője ezelőtt mintegy 2 évvel az önszegélyő-egylet üzleti könyveit vizsgálta, talált azok mellett a részvényesek betéti könyveiből néhány darabot. Nosza mindjárt nagy hévvel előadta, hogy e betéti könyvek mint nyugták tekintendők, a nyugtára pedig bélyeg kell, s miután a 4—500 betéti könyv egyike sínes bélyeggel ellátva, tehát azokat lelelték. Úgy is tett. Az ő felterjesztésére az illeték-kiszabási hivatal az önszegélyő-egylet háromszoros bélyeg-illeték fejében 900 és néhány forintot rótt és azt követelt ki fizetni. Az egylet, ügyvédre bízván a dolgot, felebbezett, és jogosan, mert az országban sehol sincs olyan önszegélyő-egylet vagy takarékpénztár, melynek betéti könyvei bélyeggel volna ellátva. A felebbezésre a felsőbb hatóság a háromszoros bélyegbüntetést elengedte, csak egyszerest, azaz 300 és néhány frtot ítélt meg. Ekkor az önszegélyő-egylet a felső pénzügyi bírósághoz felebbezett, hol a pert a múlt napokban megnyerte. Midőn az önszegélyő-egylettől a 300 frt követeltet, már akkor az egylet a feloszlás lépcsőjén állott, tehát kényszerítve volt arra, hogy a peres illeték kifizetésére, t. i. ha a pert elveszti, a tiszta nyeresémből 415 frtot visszatartson s ennek hiányát eszközölje a felosztást. Úgy is lett. A felosztás után az önszegélyő-egylet felszámoló bizottsága a február 10-én tartott rendes közgyűlésen indítványozta, hogy a per megnyerése esetén, a visszatartott összeg — a perköltség levonásával — adassék az ó-moroviai, valláskülönbség nélküli kisdé-óvodának. A népes közgyűlés az indítványt elfogadta s szavazásra kerülve a dolgot, egyhangulag megszavazta. Így kapott az ó-moroviai kisdé-óvoda e hó 15-én 384 frt 91 kr, mely nagybecsű ajándékként fogadja hálás köszönetemmel egyesületünk nevében e lapok hasábjain is a III-ik szövetkezet felszámoló bizottsága, névszerint: Schadt Ignác, Dembitz Vilmos, Neufeld Adolf, ifj. Fejős János és Boza Mihály urak, valamint a tisztelt választmány, mert ők érelték a nemes eszmét és tették a nemes indítványt; de fogadják hó köszönetemmel és hálámat a III-ik szövetkezet részvényes tagjai is, kik a fentebbi szép összeg megszavazásában oly buzgó áldozatkészséget, oly önzetlen nemes szívet és keresztényi indulatot tanúsítottak, mely lelkiörömmel töltött el s méltó arra, hogy tisztelettel hajoljak meg előttük, s a kegyelem Istentől — ki a jökevény adakozott szereti — áldást és boldogságot kérjek reájok egyesületünk nevében! Ohajtom, hogy az óvoda iránti ezen közlekedéset, korhasztó zsidóadás ne érje soha! Isten legyen velünk! Kovács Gyula, egyesületi elnök.

Ismeretlen származásu egyén. Letartóztatásban lévő egy nagyobb mérvű szédélgesen tetten ért és a nála talált eselőkönyv szerint Fischer Antalné szül. Gutgesell Erzsébet, ki magát időközben Schön Netti mosdósi születésű hajadon, mózes vállasúnak adta ki, kinek személyleírása a következő: termete közép, arc tojásdad, homloka alacsony, haja gesztenyészínű, szemei kékék, orra rendes, szája szabályos, 42 éves, beszél németül és magyarul, kül. ism. jellei: arca barna, kissé himlőhelyes és hamis szolgálati bizonyítványokkal van ellátva, viselkedéséből ítélve, nevét — miután valószínűleg büntény miatt ildóztetik — eltagadta, és kiléte eddig kipunatható nem volt, e hatóság részéről azzal gyanúsították, hogy valami ildóztott tolvajbandának tagja, nevezett egyén Zomborban több helyen azzal kérkedett, hogy ingatlan birtokkal és több ezer forint éllásot pénzrel és ékszerekkel rendelkezik, illetőségének megállapítása végett ezennel köröztetik, felkérnek a hatóságok, miszerint felismeretése esetén illetősége felett nyilatkozni sziveskedjenek. Zombori főkapitányság.

Ó-Becseről írják: Az ó-becei polgári magyar dalkör július 3-án tartott közgyűlésében választott magának karnagyot, ki a napokban megérkezett Ó-Becserre. Most tehát az ó-becei dalkör újra megkezdte tevékenységét és ha az ó-becei magyar közönség nem vonja meg tőle és karnagytól támogatását, úgy felvirágzásán nines okunk kételkedni. A karnagy megérkezésének tiszteletére a dalkör tagjai e hó 20-án társas vacsorát rendeztek a magyar népkör helyiségeiben.

Vizbefült. Merinyák Péter új-verbázi lakosnak Péter nevű 10 éves fia, Csuróg alatt fürdés közben a Tiszába fuladt. Hullája eddig még nem találtott.

A „szigorú kritikikus” védelmezésére a „Z. és V.” már tisztességes embert nem foghatott, folyamodnia kellett Tyosits elvtársaihoz a börtönbe. Ily meoskos ekszisztenciák dühös, örült kifakadásai senkit sem sértelhetnek, ezeket számbavenni tisztességes embernek derogál.

Közérdekű miniszteri határozat. A m. kir. belügyminiszter 1888. évi december 15-én S1203. szám alatt következőleg intézkedett: Községi adóvégrehajtói állás rendszeresítése nem zárja ki azt, hogy ha az illető községben az adó igazolatlanul hátralékban marad, a községi elöljáró ellen az 1883. évi XLIV. t. e. S1. §-án alapuló felelősség és következményei ne érvényesíthetők.

Adomány. Sehwerer János ur a Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat számára egy Batinán lelt esontvázat és dr. Thim József 23 darab régi érmet adományozott. Fogadják ez uton szíves köszönetünket. A tört. társulat titkársága.

Ó-Becseről írják: A Tiszába fult pénteken reggel Krascher Ede nagy-kikindai gyolcsosnak András nevű kocsisa. Usztatta gazdája lovait, melyen ment be a vízbe és elmerült. Holttestét még nem találták meg. A szerencsétlen kocsis usztyai (Trencsénm.) illetőségű, vezetéknevét nem tudják.

Elvi határozat iparügyben. A marhahusmérés korlátozása iránt az 1884. évi XVII. t. e. 53. §-ában említett intézkedések csakis az érdekelt község kívánatára levén tehető, ez intézkedések ugyancsak a község kívánatára meg is szüntethetők.

Szabadkáról írják f. hó 18-iki kelettel: Ma délután egy órakor az itteni torna-egylet két tagja, Abrásics Antal polg. iskolai tanító és Papp Ferdinand, gyalogsétára indultak Párisba. Vasárnap délelőtt Budapesten lesznek, hol az atletikai egylet elnökénél, Porzolt urnál jelentkeznek. Ezután az utba eső valamennyi sport-egylettel a távgyaloglók körülbelüli érkezésének idejét tudatni fogja. A két sportember a Párisba való utat 25 nap alatt akarja megtenni. Időszakonként torna-egyletünk elnökéhez és titkárához jelentéseket fog-nak tenni.

Vád alá helyezés. Az alsóréti töltés ügyében hozott kir. törvényszéki határozatnak azon részét, mely Dörner Mártont a vád alól felmenti, a kir. ítéletábrla Polonyi Géza fellebbezése folytán, feloldotta és Dörner Mártont is vád alá helyezte.

Verekezés. Ó-Becsen Riez József 22 éves le-gényt egy pajtása ügy megverte, hogy most élethálál között lebeg. Eletehez kevés a remény.

Siketnéma gyermekeket elvállalok előbe-szédre való oktatás céljából (7—12 éves). Feltételek le-vél útján is megtudhatók. Berencz Mihály képesített siketnéma-tanító Újfuttakon. (B. B. m.)

Megjelent. A szülő kibékülése az iskolával. A tanuló és a család javára írta: Hekinger István, főreal-iskolai tanár. Ára 25 kr. Tartalom: A szülő. Az iskola. A szülő és az iskola szerete közötti különbség. A szülő és az iskola érintkezése feltétlenül szükséges. A szülő gyermeke tulajdonait elfogulatlanul ismerje meg. A szülő gyermeke előtt iskoláról, tanárról csak tisztelettel szöl-hat. A szülő az iskola megkérdése nélkül magántanítót ne fogadjon. A szülő az iskola megkérdése nélkül élelmezőt, illetőleg szülőhelyetteszt ne válasszon.

Halálos lórugas. Lakatos János, sükösi illetőségű, a szabadkai 4. sz. huszárezredbeli huszár f. hó 15-én a lova egy rugta melbe, hogy rövid szenvedés után meghalt.

Ésküvő. Dr. Fischer Miksa, antalfalvi orvos f. hó 15-én kelt egybe Topolyán Ettinger Gizella kisasz-zonynyal.

Körrendelet. A magy. kir. belügyminiszteről. Tapasztaltott, hogy a dinitrokreosol és a korrallin újabb időben tápszerek festésére s nevezetesen az előbb említett anyag, szép sárga színe miatt, mézeskalás és síttemények színezésére használtatik. Tekintettel arra, hogy mindkét megjelölt festőszer mérges anyagot képez, melyek az emberi egészségre hatalmas hatással vannak, sőt arra veszélyessékké is válhatnak; s miután másrészt az 1874. évi 36685. szám alatt kibocsátott itteni körren-deletben névszerint felsoroltatnak azon anyagok amelyek-nek tápszerek, itatok stb. megfestésére való használatá meg van engedve s a mely festanyagok ezen elra tö-kéletesen elégségesek; emellett a midőn a nevezett festanyagoknak a tápszerek megfestésére való haszná-ltatását ezennel betiltom, egyszerűsind felívom a tör-vényhatóságot hogy ezen rendeletem kellő foganatosí-tása iránt megfelelő módon intézkedjék. Budapest, 1889. évi május hó 12-én a miniszter helyett: Lukács György s. k., államtitkár.

Megjelent Ó-Kanizsa nagyközség területén létező összes róm. kath., gör. keleti és izraelita nyilvános elemi népiskolák községi torna- és kisdénevelő intézetek értesítője az 1888—9. tanévről. Összeállította: id. Hoffmann József, tanító.

Halálozás. Ifj. Papp János technikus, zentai földink f. hó 14-én életének 22. évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése f. hó 15-én d. e. 9 órakor a lakóság nagy részvete mellett ment végbe.

A fölsozlóban levő tiszai koronai kerület képviselői f. hó 10-én tartották közgyűlésüket, mely meglehetősen viharos volt. A közgyűlés szomorú állapotot konstalt. A vagyon Csáky szalmájaként kezeltetett és ellenőriztetett, rendes könyveket nem is vezettek. A kasszában egy krajcárt sem találtak, jöllehet 612 frtnak kellene lennie; 19,949 frt követelésekből csak 5011 frt hajtattott be: a 24,219 frtból szétosztottak 10,913 frtot és így jelenleg 13,306 frtnak kellene lenni és takarékbetéti könyvekben csak 4003 forint van. Az elnök kimutatása szerint liquid követelése van a kerületnek 13,365 frt, peres 15,079 frt, készlet 4426 frt, összesen 32,870 frt, tehát 384 frttal kevesebb, mint 1882 ben ki lett mutatva. Az elnök jelentése szerint a készletnek 2000 frttal nagyobbak kellene lenni, mint a mekkora. A tisztviselők fölvetették a fizetést, a megbízottak pedig a napidíjat, ebből állott a kezelés és ellenőrzés. — A heves vitában részt vettek Kozics, Matkovics József, Szabó László, Tóth József és Vojnovics Aron. A fölzárolás előkészítésére elnökül Kozics, tagokul Király Sándor, Szárics Bertalan és Vojnovics Aront küldötték ki, jegyző, pénztárnokul Kelemen Jánost választották meg. A számadások rendbehozására határidőt tüztek ki.

Gyászhir. A városunkban székelő honvédszól-aljnál sok éven keresztül működő dr. Tóth Miklós m. kir. honvédezredorvos f. hó 16-án Versecen elhunyt. A gyászoló család a következő gyászjelentést tette közzé: özvegy bibarcfalvi Tóth Miklósné szül. szamosujvári Jakabffy Vilma maga, nem különben édes atyja id. Jakabffy Pál, testvérei: Aladár és neje Tereska Viktória, Elma és férje Diószeghy Mihály, gyermekük: Miklós, Pál és Imre, valamint a többi számos rokonok nevében megtört szívvel tudatja gyengéden szeretett felejtetlen férje, az önzetlen, jó sógor és nagybátyja háromszéki bibarcfalvi dr. Tóth Miklósnak m. kir. honvédezredorvos, a 7. gyalog feldandár orvos főnökének, Hunyad megye volt t. fő- és Temes megye t. kerületi orvosának, életének 50., boldog frigyük példás egyetértésük 18. évében hosszas kínos szenvedés után történt csendes elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 18-án, azaz csütörtökön d. u. 6 órakor fognak a helybeli r. kath. sírkertben levő kriptában elhelyeztetni. Az engesztelő gyászmise f. hó 19-én, azaz pénteken 9 órakor fog a helybeli r. kath. templomban az egek urának felajánlatni. Jó volt mindenkinek, csak magának rossz! Legyen könnyű a föld felette és örökre áldott emléke!

Az ujvidéki róm. kath. esperességi ke-riület tanítótanácskozása. Az ujvidéki róm. kath. esperességi kerület egyházi és világi tanító főtisz-telendő lovag Egl József futtakai esperes elnökelete alatt, évi tanácskozányukat f. hó 18-án Zsablyán tartották.

Melléklet a „Bácska“ 57-ik számához.

Részvett 7 egyházi és 16 világi tanító. Mint vendégek a tanácskozmányt következő lelkes tanítványok megfigyelték: Nikóliás Emil kir. járásbíró, Raics Milos főszolgabíró, Késmárky Gyula szolgabíró, dr. Fleischer járásorvos, tisz. Mihajlovics András zombori hitelemző, József Kuzman zsabylai szerb tanító, Boldizsár N. zsabylai ügyvéd és Ellinger Ignác bács-földvári nyug. tanító. D. e. 10 órakor főt. Garay Károly ünnepélyes misét mondott, mely után a jelenlevők a zsabylai r. k. iskolában egybegyűltek. Elnök a gyűlést eszmékben gazdag beszéddel megnyitotta, mely beszédében a tanítói hivatal közhasznosságát esette. Ezután a m. évi tanácskozmány jegyzőkönyve felolvasatott és hitelesített; elnök felkéri a tanácskozmány tagjait, miszerint a lefolytatott napló alapján tantervet készítsenek a jövő tanévre s e részben határozatott, hogy a kalocsai főtisztelendő-főtanulmányhoz kérdés fog intézteni, vajjon a részletes tanterv óráról-órára, vagy hétről-hétre szerkesztessék e. Felolvasatott az országos r. k. tanítói segélyalap 1887. és 1888. évi állapota, mely igen kedvező eredményt mutatott. Több érseki magas szabályrendelet tudomásvétel végett felolvasatott. Következett a tételek felolvasása és megbeszélése. Az anyanyelvi oktatás egyik gyakorlati főcélja a fogalmazás tanítása lévén, adassék elő, hogy a tanítás e nemét illetően a) mi a teendő osztályonként? b) az V. és VI. tanfolyamán mely ügyiratokra fektetendő a fősúly? c) mily eljárást kell követni a köszönőlevelek szerkesztésének tanításánál? — Bachmann Antal újvidéki, Lehrer Mátás újvidéki és Berencz Mihály új-futaki tanítók dolgozatai felolvasatottak, miután nagy és élénk eszmecsere fejlődött, melyben főt. Lajthay ókeri plébános, Kaltner János újvidéki, Geissler József újvidéki, Münster Vilmos újvidéki, Komenda János ternerői tanítók vettek részt. Garay Károly zsabylai plébános gyakorlati előadást tartott: Jezus feltámadása és mennybemeneteléről. Kaltner János újvidéki tanító a 35-ös számnak összemérését az eddig tanultakkal, Flittner Dénes zsabylai tanító a Kárpátok megismerését, Bachmann Antal újvidéki tanító a szorzás és osztás újabb próbáját, mutatták be. Az indítványoknál Lajthay plébános azon kérdést veté fel, vajjon lehet-e az ismételt iskolákat és az óraszámokat megtartani? A rezolúció az, hogy igenis lehet, sőt kell ezen iskolákat megtartani, az óraszámok beosztását a helyi viszonyok meghatározzák. Tanácskozmány után Winterfeld Ede jómirevű vendéglőjében fényes közéldelel tartott, mely alkalommal a jó ételek és italok a legjobb kedvet idézték elő. Oly felköszöntőket, mint minők ez alkalommal elhangzottak, nem egyhamar lehetett hallani. Főt. Egl József esperes nagyszerű beszédében a jelenlevő egyházi és világi tanítókat élteté. Főt. Garay Károly költői felköszöntőjében először főt. Egl József esperest, később az összes tanítókat élteté. Főt. Egl esperes a jelenlevő vendégeket s különösen Nikóliás Emil járásbíróhoz köszönté fel, mire viszont Nikóliás járásbíró főt. Egl József esperest élteté. Kaltner János újvidéki tanító főt. Garay Károly plébánosra, Szalay György újvidéki tanító pedig Ellinger Ignác nyug. tanítóra írt poharát. Ekkor emelkedett fel tisz. Mihajlovics András zombori hitelemző, ki magvas beszédében Leiszter József futaki kántor-tanítót, mint egykori tanítóját élteté. Utána dr. Fleischer járásorvos főt. Egl esperesre, mint Bács-Bodrogh vármegye egyik tekintélyére emelé poharát. Ezután még Pernstein József kir. járásbírói irnok tisz. Mihajlovics András, Boldizsár ügyvéd Késmárky Gyula szolgabíró s később Witz községi aljegyzőt élteté. Még számos, szebbnél-szebb felköszöntő következett, de ki győznék ezek sorát feljegyezni. Az erre következett muri csak késő éjjel ért véget, mire a vidékiek a szőlőruha minden irányba felé haza távoztak. r. l.

Harkányon 1889. július 18-ig a fürdővendégek száma 1384 személy, az áttutató vendégek száma pedig 3340 személy volt.

Közérdekű miniszteri határozat. A m. kir. belügyminiszter 1888. évi december 17-én 76477. sz. a. következőleg intézkedett: A katolikus hitfelekezeti kiadásokhoz az 1868. évi XXXVIII. t. e. V. fejezetében a községi költségvetés terhére megállapított költségeken kívül a más vallásnak hozzájárulni akkor sem tartoznak, ha a saját hitfelekezetük iskolái s egyházi költségeiben semmivel sem vesznek részt. Az iskolai költségek fizetése pedig ily esetekben csak iskolába járó gyermekek létezéséhez mint feltételhez van kötve.

Irodalom.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek: Falusi Könyvtár. 34—36. füzet. — 34. füzet. A gyümölcs értékesítése. Gyakorlati útmutatás miként kell az érett gyümölcsöt eladni, a gyümölcsöt aszalni, gyümölcsbort csinálni és a gyümölcsöt sokféle módon értékesíteni. A legjobb aszaló s több gép rajzával. Irta Gyürky Antal. Ára füzve 50 kr. — 35. füzet. Az előrehaladt borkezelés és pincegazdálkodás ismertetése és gyakorlati útmutatás a szőlőretelek, mustkezelés, a homoki borok tökéletesítése, a pince berendezése, borászati eszközök használata és a pincében előforduló minden teendőkre nézve. Bortermelők, borkezelők és pincemesterek számára. Irta Gyürky Antal. Ára füzve 50 kr. — 36. füzet. A szántás és vetésről. Irta Réti József. 25 ábrával. Ára füzve 50 kr.

Bács-Bodrogh vármegye szarvasmarha és sertés-tenyésztési szabályrendelete.

1. §. Minden község, a hol közös marhacsorda és közös disznónyáj van, köteles minden 80 darab tenyészkoru tehén után egy bikát, minden 50 darab tenyészkoru gőbe (koca) után egy kant tartani, amennyiben ily arányban apaállatokkal nem rendelkeznek, jelen szabályrendelet életbe léptetése után bikákat 4 év alatt, kanokat pedig 3 év alatt tartozik beszerezni.

2. §. A vármegye területén fedezésre csakis tenyészizgazolvánnyal ellátott bika és kan használható. Tenyészizgazolvány a vármegyei törvényhatóság és a vármegyei gazdasági egyesület által e

végre kiküldött vegyes vizsgáló-bizottság által az alábbiak szerint megejtendő vizsgálat alapján adatik ki.

3. §. A vizsgálatot a vármegyei gazdasági egyesület elnöke által megállapítandó záros határidő alatt teljesíti a bizottság.

A vizsgálat működési tervét az egyes községekben járásonként az illető járás főszolgabírája (Zenta rendezett tanácsu városnál a polgármester) határozza meg.

A vizsgáló-bizottság áll: a járási főszolgabíró (vagy helyettese), Zenta város polgármestere (vagy helyettese), mint elnökből, a gazdasági egyesület ig. választmánya által kiküldött egy rendes, illetőleg az azt helyettesítő egy póttagból, s a legközelebb lakó állatorvosból, mely bizottság hozhat egyedül érvényes határozatot.

A vizsgálat a községek, vagy magánosok indokolt kérelmére a rendes vizsgálati időn kívül is elrendelhető.

Rendes vizsgálatnál az érdekelt községek a vizsgáló-bizottság tagjai részére kötelesek a szabályszerű napidíjat megfizetni és a szükséges előfogatot ingyen kiadni.

Az uradalmaknál teljesítendő, ugy rendkívüli vizsgálatnál is, a bizottság napidíja és fuvarja az illető uradalmat illetve félt terhel.

4. §. A vizsgálat a tenyésztésre alkalmazandó apaállat testalkatára, netáni hibáira, korára és az illető vidék tenyészérdekeinek fajbeli minőségére terjed ki.

A vizsgáló-bizottság a megvizsgált apaállatot esetleg a tenyésztéstől ideiglenesen vagy véglegesen eltilthatja és a tenyésztésre véglegesen alkalmazatlannak kiberelését pedig záros határidő alatt rendeli el.

A tenyészizgazolvány az apaállattulajdonosnak a helyszínen átszolgáltatandó, nemkülönben a bizottság minden határozata értésére adandó.

A mennyiben a bizottság által kitért záros határidő alatt kibereltetni rendelt apaállatot a tulajdonos nem herélteti ki, ez a tulajdonos terhére és kárára hatóságilag eszközlendő, mely esetben az illető fél a költségek megtérítésén felül 5—20 frtnyi pénzbírságban is elmarasztalatik.

5. §. A vizsgáló-bizottság elé kivétel nélkül minden, tehát egy a községek apaállatai mint a magánosokéi elővezetendők.

6. §. A vizsgáló-bizottságnak a tenyésztéstől eltöltő rendelete ellen, a kihirdetéstől számított 8 nap alatt a vármegye alispánjához felelbezhetni, aki ez esetben felülvizsgálatot rendel el, és a felülvizsgálat alapján az ügyben végérvényesen határoz.

Költségkimelés tekintetéből szabadságában áll a felelbezőnek, a felülvizsgálat megejtése céljából, a kérdéses apaállatot a vármegye székhelyére bevezetni, avagy tetszése szerint a helyszínen megvizsgáltatni, mindkét esetben azonban a szabályszerű napidíj és fuvar költségeket a felelbezőnek esatolni tartozik.

A felelbező által letett vizsgálati költség elszámoltatik, a mennyiben a felülvizsgálat a fél javára dől el, az előlegesen letett összeg visszadatik és a költségek első sorban a begyűlt állattenyésztési büntetéspénzekből fedezendők, másodsorban a vármegyei gazdasági egyesület téríti meg.

Felelbezési eseteknél a felülvizsgálatnál az apaállat azonosságára nézve az illetékes helyhatóságtól azonossági bizonylat mutatandó fel.

7. §. A tenyészizgazolvány évenként megújítandó, tehát az apaállatok megvizsgálás céljából évenként elővezetendők.

8. §. A tenyészizgazolvánnyal el nem látott apaállatokkal való fedezetetés 2—50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel tiltatik.

Azon anyadaltok tulajdonosai, akik másnak tenyészizgazolvánnyal el nem látott apaállataival fedezetnek 2—20 frtig terjedő pénzbírsággal büntetnek.

9. §. Oly helyekre, a hol tehén és üszörcsordák legelnek, félévnél idősebb bikaborjú, disznónyájukba fél évnél idősebb kan, nemkülönben oly tenyészkoru apaállat hajtása is, mely tenyészizgazolvánnyal nincsen ellátva, 2—20 frtig terjedő pénzbírsággal büntetetik.

10. §. E szabályrendelet 4., 8., 9. §§-ai ellen vétők vagy eszelekvők, kihágást követnek el, és az ezen szakaszokban megállapított pénzbüntetések behajthatlansága esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárásra változtatandók át.

11. §. Kihágások elbírálásánál s pedig:

- elsőfokulag a főszolgabíró, Zenta városnál a rendőrkapitány;
- másodfokulag az alispán;
- harmadfokulag a m. kir. belügyminiszterium illetékes.

12. §. E szabályrendelet útján befolyt bírsági pénzek a vármegyei pénztárba küldendők és első sorban a 6-ik §-ban említett költségek fedezésére fordítandók; a fennmaradó összeget az alispán

minden év végével a gazdasági egyesületnek kiutalványozza oly célból, hogy azt a vármegye állattenyésztésének emelésére fordítsa.

13. §. Ha az apaállat beszerzésére kötelezett község, az apaállat beszerzésére szükséges fedezettel nem bírna, a beszerzési költség a közös esorda és nyájba járó tenyészállatok tulajdonosaira vetendő ki.

14. §. A mennyiben az apaállatok tartására kötelezett községek az 1. §-ban meghatározott idő alatt alkalmas és kellő számú apaállatot nem szereznek be, kötelesek a vármegyei gazdasági egyesület által, összhangban a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium 43614./1888. számú rendeletével vásárolandó apaállatokat elfogadni és a beszerzési árat, a beszerzés körül fölmerült költségekkel egyetemben a gazdasági egyesület választmánya által adandó határidő alatt, különbeni közigazgatási végrehajtás terhe alatt, a gazdasági egyesületnek megtéríteni.

15. §. A községi apaállatok, ahol esorda, illetve nyáj van, a csordával, illetve a nyájjal hajtandók ki, máskülönben községi rendes istállón tartandók s azok gondozása és megfelelő takarmányozásáért, ugy szintén e szabályrendeletből kifolyó és a községeknek illető teendők elmulasztásáért a község bírája (Zenta város gazdasági tanácsa) felelős és ennek ellenőrzése pedig a járási főszolgabíróknak és Zenta város polgármestereinek szoros kötelességévé tétetik.

16. §. A vizsgáló-bizottság elnöke ugy a rendes, mint a rendkívüli vizsgálatok eredményéről tartozik a vármegyei alispánnak jelentést tenni, ki az eredményt a gazdasági egyesülettel közli.

17. §. A tenyészizgazolvány és kanok tulajdonosainak jegyzéke az illető községeknek tudomásvétel és nyilvántartás végett megküldendő.

18. §. A tenyészizgazolvány kiállítására és a nyilvántartási jegyzéknek vezetésére a szabályrendeletben megjelölt nyomtatványok használandók.

19. §. Ezen szabályrendelet miniszteri jóváhagyástól számított 30 nap alatt minden község és Zenta rendezett tanácsu városnak megküldendő és ezen intézkedéssel hatályba lép.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1889. évi június hó 25-én tartott üléséből.

A SANS-SOUÇIBAN.

(Karlshadi levél.)

Ma egy bolond nagy sétát tettünk reggeli után föl a Veitsbergre, vagyis Vid hegyére, a környék egyik legmagasabb csúcsára, mely már nem Karlshadhoz, hanem egy szomszéd községhez tartozik. Jó darabig kényelmes ut vezetett, jobbról-balról óriási bükkökkel vagy fenyvesekkel szegélyezve, itt-ott szép kilátást engedve az alatt elterülő városra s zöldelő környékére, a szomszéd hegyoldalakra, melyek egyikén a Franz-Josefshöhe toronyszerű épülete nyúlik fel, másikon a most épült Stephanie-Warte magaslik, középkori stílusú vártoronyhoz hasonlít.

A hegy csúcsához közeledve, eltört a növényzet, a nap melegen tüzött ránk s egyik barátunk folyton zsörtölődött a fáradságos ut, az izzasztó meleg miatt, s a ki-vagy inkább fejrándulás indította ellen. A kópé indító azonban mindig azzal győzött, hogy hiszen visszafordulhatunk, ha tetszik; mire egy kis fűtöllyel, egy kis dörmögés, egy kis dalolás, egy-két kölcsönös esipő megjegyzés között felértünk a hegy csúcsára, melyen kiesiny épület áll, kivüle a néhány festetlen deszka asztallal és paddal.

Az egyszerű szobában egy köhécselel fehérselel üdvözölt bennünket, kitől valami ételfélt kértünk; zsörtölődő barátunk sonkát emlegetett, de az nines, felelé a hajdon; mi van hát? kérdök. Lágy tojás! volt a válasz; no tehát lágy tojás legyen a díja verejtékezésünknek! Meg egy pohár tej!

Azután körültekintünk az oromról s felmászunk a faemlényre is, hol egy öreg német gukkerekkal s távcsövel kinált; rajta 10 krajcárért végig néztünk a ködös vidéken, melynek legszebb pontját az Engelschaus nevű kerek hegy képezé, fölötté meredező vánguladékaival s alább elterülő községével, kimagasló templomaival. Messzemenne sötétlett a Maria-Kulm bucsujárhely kéttornyos temploma. Majdnem a hegy tetején, oldalt sárguló rozsz hajlongott a szélben, emitt pedig egy tábla hitvány zab zöldelt, most hányva ki bugáját.

Rövidebb uton értünk le ide a Sans-Souci-ba, hol megebedtünk, persze e közben is folyton szekirozva egymást, mintha csak ez is a kúrához tartoznék. Végül abban tetőzött magyaros egyetértésünk, hogy egyikünk erre tartott, másikunk amarra, én pedig itt maradtam a tiroli dalos társaság koncertjén, mely, mint a program mutatja, az orosz eszázártól kezdve sok fejedelmi személy előtt aratot díszösöget s most nekem is zeng citera és gitár kíséretében, míg én e sorokat írogatom.

A társaság 7 tagból, 3 férfiből és 4 fehéreseléből áll. Egy férfi a vezérök, valódi szép tiroli alak, kétéfél oszlo hosszú, barna szakállal s folyton kezesen vigyorgó fehér fogakkal. Mind tiroli öltözetben diszlenek, csinos fekete topán borítja a férfi lábát, mely felett zöld harisnya takarja lábszárát, míg fönebb duzzadó lábikráját fehér harisnya fűdi térdig, honnan fekete szarvasbőr nadrág szorul combjára. Mellét veres mellény borítja, fölül három ezüst esikkal; szürke kabát egészíti ki ruházatát és fején zöld és közepén behajtott kis kalap nyugszik, fekete és fehér hajló tollal diszítve. Így van öltözve a másik ifjú s a citerázó kis fiú is. A nők piros szoknyát hordanak, fekete két köcsikkal alján, fekete pruszlikkal, mely elől veres vékony szalaggal van befűzve, fejüket alacsony kis lapos kalap fedi. Egyik

bizony jó vénecke, a másik türhető testes 25—26 éves leány, a másik kettő nagyon közönséges vonásokkal bíró női alak, kiknek mérsékelt szépségét éppen nem emeli meztelen karjuk.

Mondhatom, énekük sem nagyon gyönyörködött, sőt egyes sikoltásuk szinte sérti fülemet; de a publikum ajtatos figyelemmel hallgatja és meg is tapsolja őket.

Most fölkel az ifjú s tanult tisztességgel emelve kalapot s hajlja meg magát, elég jó basszusban kezd dalát: Der Mensch soll nicht stolz sein! Másik strófája eleje pedig így kezdődik: Der Mensch soll nicht hassen! A strófa végen a kar is belezendül, hogy: Tief unter der Erd! A tapsra új dalt kezd, vidámabbat, mely szerint az ördöggel almodott, ki a hátára ült másodmagával, s ez álma akként teljesült, hogy egy lényt nőül vett, ki anyjával együtt van nála s ha ezek elkezdenek normogni, no jett is der Teufel kumen! (akkor megjött az ördög).

Kis szünet után Rosl és Rozina lép elé s a bajor szivekről kezdenek énekelni, hosszas jódlírozással végezve minden strófáját. Sem maguktartása, sem éneklésük nem tanúsít semmi finomabb izlést. Balkezőket esipejókra támasztják, jobbkezőket lefogatták, két ujkkal fehér kötőjüket fogva s csaknem mozdulatlan állanak ének közben, csupán szemeket forgatva egész hidegen jobbra vagy balra. Mi más, mikor Blaháné játszik el valami magyar népdalt. Hanem igaz, nálunk sines sok Blaháné! s kíméletlenség is ily vándor népdalosokat hoztamerve ítélni meg.

Ha már írok, hát kiterjeszkedem egyébre is ily népének zengedése mellett természetesen nem fogok komoly dolgokról írni, hanem inkább csak bohóságokat emlegetek, minikkel lépten nyomon találkozhatok, ha Karlsbadban végig sétálok. Sok ember nem is hinné, ha nem látná! p. o. egyik társammal nem tudom elhitetni, hogy tavaly egy cirkuszban egy velocipedező elefánt is produkálta magát, mely nemesak beiklizált, hanem palackokon is végig sétált előre és hátra.

Most a kis fiu ceteráz, kit a programm Alvinnek nevez. Erinnerung an Karlsbad! Még itt van és már is emlékezik! Míg a lágyan folyó hangok ömlednek, én is visszaemlékezem néhány bohó látványra, melyek a karlsbadi kirakatokban szemlelhetők, Gyermekek játszik, gyermekes tárgyak vonulnak el szemem előtt. Ilyen p. o. a fekete medvecske, mely dörmögve ugrándozik párjával szemközt; vagy a hegedülő fehér nyúl, meg a doboló majom s egy gitározó szerecseny, melyek közt tótágot áll egy komédiás, lábain egy-egy kis fiúval forogva szüntelen. Mindez egy üvegszekrényben; alkudott is rá egy angol. Mulattató kép az is, melynek aláírása: Kämpfende Hirsche. Ábrázol pedig két veszekedő, vén zsidót, egyik a másiknak parókáját csupálja, emez pedig amannak nagy orrába kapaszkodik. — A „Les extremes se touchent“ szintű komikus, bár kevésbé aesz-tetikus kép. Egy igen vastag, meg egy vékony nőalak áll egymásnak háttal fűrdőruhában s fölülről egy tus önti rájuk vizsugarait.

Hát a káposztában ülő fehér nyúl? Ez is hamis kis állat; időnként fel-emelkedik a káposzta belsejéből, farkát, fejét fölhúyítja, szemét megforgatja és visszaesik a káposzta belsejébe.

Egy különös órárt is láttam, mely egy kis fekete kutya oldalában van elhelyezve, a kutya billegő farka és kikinyúló piros nyelve képezi mozgató ingáját. — Madzagon lógó nagy, zöld legyekkel is kínálnak, melyek köröskörül röpködnek a madzagon, mintha elevenek volnának. — Hát az öreg festő! Most egyszerre nagy kacagás ver föl — az egyik dalosnő kacag élesen — míg a többi kérdi tőle: mit nevet? Mire ő dévajul egy urra mutat a publikumból: Weil der Herr so verliebt schaut! mondja a kópé; mire élénk mosolygás mutatkozik a nézők arcán.

Hanem visszatérek a festőre. Egy papendekliből készült kép ez, külön kimetszett alakkal. Öreg festő ül képe előtt, esetével vonásokat húzva rajta s jobbával a segítő pálcára támaszkodva. Mellette egy pár eseléd enyélve, kez-közben, s a férfi alak oda-odaból a leány ajkához, el-kapva fejet, mintia az öreg festő tekintetét tartana, aki, midőn épen esekot nyom már a lányka ajkára, oda bök orrához a pálcával.

No de vége felé van a koncert, egy kis lány is itt alkalmatlankodik karlsbadi ostyáit kínálva. Hagyjuk abba a gyermekeskedést!

Ma estére nagy plakátok néptünnepélyt hirdetnek a Stadtparkban! A német Schulverein koncerttel, tűzijátékkal, nagyszerű kiválósággal rendez mulatságot. Belekezi díj 60 kr, de az önkényes adakozás korlátozása nélkül. A nagy német nemzet még szükségesnek találja a schulvereinos működést; a kis magyar nemzet pedig felmenti a nemzetisége ellen izgató oláhot.

Csak egyet említek még. A vendégek 10-ed része körülbelül magyar. Az elefánt című kávéház ajtajánál egy tabla van kiszegve, rajta elszámálva, mily nyelvű lapok vannak a kávéházban. Van török is, de magyar nincs. Ki az oka? A németek-e vagy mi magyarok? Nagyon okosak vagyunk ugy-e? tudunk mi más nyelveket is!

Szótentek a dalosok, oszlik a közönség. Isten velünk!

Fényes közönség sűrű-forog a város felé vivő keskeny úton; mellette a tegnapi záportól kissé megáradt Tepl folyó vize harsog; Pupp helyiségeiből lelkesítő katonazene riadoz; menjünk fel a balfelől emelkedő hegyoldalra s élvezzük onnan a zenét. Gyönyörű látványt nyújt az előttünk elterülő város, honnan kocsik rohogása vegyül a szellőtől ingatott lombok susogásával. Egy padot keresnek, hol leülve merengjenek, de a padok mind elfoglaltak. Ide érek a kis Mária kápolnához, míg odalenn zajong az elveket hajhászó sokaság, itt néhányan eszondos ajtatosságra merítve térdelnek. Nem is megyek tovább, itt érjen az alkonyi homálya és a megkonduló estharangsó! Innen mondom: „Isten hozd“ — ot.

Utóirat. A Schulverein ünnepélyét megtartották. A Stadtpark ki volt világítva; száz meg száz különféle színi és tarka lampion függött oszlopokra feszített sodronyokon, lobogók lengedeztek. A bejárók el voltak rekesztve; a főbejáratnál ifjú hölgy sárga-fekete-vere színű kokárdával ekítve, osztogatta a programot és szedte a belepénzját; sokan azonban a korláton kívül ácsorogva néztek a pompát és hallgatták a zenét. Az eső is elkezdett esni és 9 óra felé valódi záporra vált. Az én penzemmél sem akartam nevelni a Schulverein kasszáját. Atellenben fekvő lakásomból néztem az tűzijáték felröppenő sokszínű csillagait és sutorogva özönlő szikráit, majd vörös, majd zöld, majd egyébszínű lángjainak

fényét. De bár zuhogott az eső, a németek 10 óra utánig trettegettek trombitáikat s lelkesültek és zavarták ál-munkat. S . . . J . . .

BABAKÉ.

Babaké bizonyára a legfestőibb ama sok regényes hely között, mely a Dunán keleten jellemzi; s a rajna-vidéki helyek egyike sem vetekedhetik komorság tekintetében e magányos, elhagyott ponttal. A Duna folyása itt egyszerre más irányt kap; s a habok zúgva, tajtékozva rohannak tova a meredek, sziklás part között; olyan haragos képet ölt itt a vén Duna, a minőt sehol, mintha mérgelednék azon, hogy a sziklák útját akarják állani.

Sziklák és romok, melyek közül itt-ott magas, lombos fák nyúlnak ki, melán emelkednek a vízből a meredek part legmagasabb csücskéig és büszkén tekintenek alá a lábuknál elhőmpölygő folyóra, mely tompa dübörgéssel rohan át a szűk medren.

A saskeselyű fölségesen lebeg a mozdulatlan légtelenben, mintha ő volna e sötét magány királya; s a hegyek erdős ormain vadmaeszkák tanyáznak, háborítlanul az emberektől.

A folyam közepén a Babakének nevezett szikla mered, lejtőjén egy török régi vár romjai hevernek.

Mintegy három századdal ezelőtt a Duna oláhországi részén fekvő vidék, mely magában foglalta a nevezett sziklát is, legnagyobb részben C. Demetri volt. C. Demetri hatalmas bojár volt s a Konstantinápoly el-este után elűzött fejedelmek egyikétől származott.

Gazdag vala, nemeslelkű és bőkezű; atyja egy nagy reményekre jogosító, történetünk idejében alig 18 éves ifjúnak és férje az ország legszebb asszonyának.

C. Helenát neme legboldogabb és irigylésre leg-méltóbbjának tartotta mindenki, s ő csakugyan az is volt volna, mert oly lelki tehetségekkel vala felruházva, melyek testi szépségének miben sem állottak mögötte, ha csak a sok rózsza közé, mely élete pályájára volt hintve, egy tövis nem érkezett volna; éles, sebző tövis volt ez, ugyannyira, hogy a sok áldásra, mely elárasztá, keveset figyelt.

Egy szóval gyanakodó, féltékeny volt.

Habár szenvedélyesen szerette férjét és ettől minden látszatra szintén imádatot, mégis folyton gyanusított. E bizalmatlanság azonban nagyon is táplálták férje jelmele és viselkedése, mert mindenütt a szépnem nagy tisztelőjének volt elismerve. Habár történetünk napjáiig soha nyomára nem jutott, mégis azt hitte, hogy férje folytonosan szerelmi kalandokkal van elfoglalva. Így örökös martaléka volt a féltékenységek, mely minden perécet megkeseríté.

Végre határozott tárgyat velt gyanuja fölfedezni. Komornái között volt egy ifjú, szép olasz leány, kit feltűnő műveltségeért már rég kedvenccéül fogadott. Anasztázia egy idő óta kezdé ellanyagolni kötelességeit és figyelmetlen lett urnőjével szemben. Midőn Helena e miatt meginté, dacosan és fenhéjzólalag felelt. Helena el akarta bocsátani szolgálatából, de a fejedelem ellentmondott; s a mily arányban növekedett neje ellenszenvé, oly arányban lett ő barátságosabb a leány irányában.

Ez több mint elég volt arra, hogy a fejedelmét gyanújában megerősítse. A dolog végére járnálajván, eltökélte, hogy minden áron meggyőződjék arról, ami szívét volt megtörtendő. S e miatt annyira megfélekedett méltóságáról, hogy titokban maga kémkedett komornája után.

Egy ideig eredménytelenül folyt ez.

Egyszer azonban, midőn a leány hívására meg nem jelent, Helena titokban komornája ajtajához osont és néman figyelte a benn történőkre. A hangok, melyek a szobából hallatsának, meggyőzték, hogy Anasztázia nincs egyedül; s nemsokára oly hangokat hallott a leány ajkáról, melyeknek értelmét nem lehetett félremagyarázni.

„Bocsásson! szolt benn a leány; az égre kérem, bocsásson! Ha urnőm tudná, hogy én itt van, veszne volnék. Ugy is gyanusít már; féltő, bármely órában oly szerelem nyomára akadhat, mellyel örökös haragját vonhatnám magamra. Menjen fejedelem! távozzék Demetri! Este, amint alkonyodik, kionsok a házból a forráshoz; nyolc órákor ott talál a fűgesátorban; de aztán eljőjön! Kölsön valami mesét, hogy félrevezessük a fejedelmé gyanúját attól, mintha mi . . .“

Itt gyengébb lett a hang, mert a beszélő a másik ajtóhoz közeledett. Most egész világosan férfilepetteket is lehetett kivenni ugyanazon irányban.

Helena bepillantott az ajtó egy részén, de mit sem láthatott. Szenvedélyes féltékenység dombonai marcangolták kebelét; egyik pillanatban kísértetbe jött, hogy az ajtót betörje s a bűnöst, ki elég vakmerő volt férje szemében vetélytársa lenni, tetten kapni. De midőn újra hallgatódzott, meggyőződött róla, hogy a szobában már senki sincs; továbbá belátta, hogy néhány óra mulván sokkal jobban buszultajta meg magát.

Visszatért tehát szobájába, bezárkózott és megtette a tervéhez szükséges előkészületeket.

Elhatározta megakadályozni azt, hogy komornája elhagyassa a palotát s hogy átlölyöztesse majd ő fogja a „légyottra“ kijelölt fűgesátorban Anasztázia szerepét játszani.

E terve fölötti elmélkedésében a fejedelem azon üzenete zavarta meg, hogy egész nap távol leend s alkalmasint csak késő este fog hazatérni.

Ebben újabb bizonyítékát látta az árulásnak, melyet férje rajta elkövetendő volt.

Mely elkéserevés vett raja erőt. Egész nap magára maradt szobájában, hogy fölindultságát észre ne vegyék.

Alkonyat előtt egy órával magához parancsolta Anasztáziát és kérte, hogy fejezze be az általa megkezdett himzést. Mivel félt urnőjének ellenszegülni és a himzést a kedvesnek kitűzött „légyot“ ideje előtt gondolat elvegezhetni, ott maradt és a legnagyobb serénységgel látott munkához.

A szoba, melyben tartózkodtak, emeleten volt s utolsója egy teremornak; így csak a mellette fekvő szobán át volt kijárata.

Nemsokára, hogy Anasztázia letlt a himzőkerethez, fölkel a fejedelmé és elhagyta a szobát, bezárta maga után. Most a leány oly börtönben volt, melyből csak urnője akaratával szabadulhatott ki.

Helena most komornája szobájába sietett, kiválasztá néhány öltönydarabját; átöltözött s arcát lefátyolozva sietett a „légyot“ helyére.

Az ősz végére járt, a nappalok észrevehetőleg rövidültek, az éjék sötétek és hűvösek valának.

Napnyugtával azonnal beköszöntött az est. A sötét fellegekkel borított égen egyetlen csillag sem ragyogott. Helena elsőnek érkezett a kitűzött helyre. Folyton éber gyanuja befolyása alatt azt hitte, hogy szándoka fölledezte, férje elmaradásával akarja azt meghiusítani. De néhány pillanat elég volt, hogy esalodásból kiragadja. Gyors, könnyed léptek neszt hallotta. Mennyi hűv, mennyi vágy volt ezekben kifejezve. Szíve hangosan dobogott, midőn közelegni hallá.

A sötétség oly nagy volt, hogy a közeledőnek körvonalai sem valának kivehetők. De a levegőt erős ambrailat — a milyennel férje haját és ruháit szokta illatosítani — tölté be, s halk elváltoztatott hang suttogá: „Anasztázia! Szerelmem, itt vagy-e?“

„Igen!“ suttogta a nő. Kinyújtotta kezét, mely egy gazdagon prénezett kaftánt érintett, minőt a C. fejedelmi ház fői szoktak viselni.

A következő perében a heves imádó karjai fogtak körül és szenvedélyes öleléssel vonták keblére.

Düh és haragtól eltelve — a gyöngöcségek fölött, melyek, mint tudta, nem neki, hanem egy érdemtelen vetélytársnőnek voltak száva — és bosszuvágytól egybe a rajta most elkövetett árulás miatt, gyorsan előrántotta a keblén rejtett tört, magasra emelte és markolatig mártá a kebelén dobogó hűtelen szívébe.

A döfés oly jól talált, hogy az áldozat csak értelmetlen jajt hallatott: ölelő karjai lehanyatlának s tompa nyögéssel zuhan a földre.

Helena elfojtott lélekzettel hallgatott még egy pillanatig. A meggyilkoltnak egy tompa hörgése volt minden nesz; azután siri csendesség lett.

Most Helenát az elkövetett tett miatti félelem és lélekfurdalás kezdették marcangolni. Elhagyta a szerencsétlen helyet és haza sietett.

Aki — haza érkezvén — legelőször szemébe ötlött, férje volt.

Mi rosszat sem sejtve állt ez ott vadászöltönyben szolgálai között. Ép akkor szállt volt le lováról és kérdezte, vajjon a fejedelmé termében van-e?

„Te itt vagy?“ kiáltott a fejedelmé és férjéhez rohant. — Tehát nem gyilkoltalak meg. Oh hála, hála Istennek, nem gyilkoltam meg férjemet!

Es ezzel lábaihoz borult.

„A fejedelmé! Nőm!“ — kiáltott fel a megijedt férj, megpillantván nejét az átlölyöztesben. Azután föl-emelve őt a földről, így szolt:

„Mi bajod édes feleségem? Ki bántott? Mit jelent ez öltöny?“

De Helena nem felelt. Tágra nyitott szemekkel tekintett férjére; többször végig tapintá mellét, azután maga elé bámulva így szolt:

„Sem tör! . . . sem seb! . . . és mégis ott találtam. Éreztem, mikor meleg vére kezemre frecsesent! . . . Es most — folytatá borzadva — itt áll előttem! . . .“

Ezzel kezére tekintett, hol a nedves vértől meg mindíg beszélték néma hangukon a borzasztó történetről és egyszermind vádolták a szerencsétlen teremtést.

„Helenám! Édes feleségem — szolt a bojár szelíden — téged megijesztett valami; de most biztonságban vagy, itt vagyok én, hogy megvédelmezzek. Szólj! Mit jelent e fölindultság? mit kezdeni e vér? . . .“

„Te! . . . Anasztázia! . . . fűgesátor! . . . zokogá tört hangokon — nem akartál vele ott találkozni?“

A fejedelem néma esodálkozással rázta fejét.

„Kit gyilkoltam meg akkor?“ sikolta a szerencsétlen asszony; s kibontakozva férje karjaiból, a csak imént elhagyott szerencsétlenség helyére rohant.

A fejedelem, kisérve néhány fáklyát vivő szolgától, nyomában követé. De neje oly gyorsan futott, hogy csak azon pillanatban érte utol, mikor már a forráshoz érkezett volt.

Egyszerre, mintegy a földbe gyökerezve állott meg Helena és iszonyodva mutatott a földre.

A fejedelem gyorsan oldalát lépett és a fáklyák fényénél egy vérből fekvő férfi hulláját lett láthatóvá.

Minden ajakról az ijedelem kiáltása lebbent el, midőn a merev arc vonásait meglátták.

Helena a halott fölé hajolt és vérfagyasztó sikolylyal saját fiára ismert.

Most derült föl lelkében a tiszta való; most tárult szeméi elé, mily tévedés tette őt elfogultá.

Ott fektött fia, egyetlen gyermeke, szeretett Demetrie, fűrdőve vérebén, mely az anyakéz lötötte sebből ömlött. Ő volt az, Demetrie, kinek gyermekes szerelme visszautasítá a komorna; ő volt az, kinek Anasztázia „légyot“ jelölte volt ki e helyet, mi azután látszólag igazolta Helena gyanúját; s ő Istenem, ő volt az végre, kin a magán elkövetni vélt árulásért, oly barbár módon buszulta meg magát.

A név és a ruha azonossága vezette tehát félre. De a szenvedélyes féltékenységből eredő gyanu enged-e időt a való földerítésére? A féltékenység nem ép oly vak-e, mint a szerelem?

Mindez marcangolta keblét, midőn tette a villám gyorsaságával egész nagyságában tárult lelki szeméi elé. Csakhamar élettelenül rogyott áldozatul eréd fia holt-tetéme mellé.

Eszméletét visszanyervén, férje lábaihoz borult és teljes vallomást tett azon érzelmekről, melyek ily kétség-beesett tette ragadták. Bűnös tette megtorlásául férje kezéből kérte a halált. De a fölhaborodott férj nem adta neki a földi kinoktól megszabadító halált.

„Asszony! — szolt hozzá — nem szabad meghalnod, élned kell, hogy megátkozd a pillanatot, melyben születtél; élned kell, hogy hosszú lelki kinoktól gyötörtetve, lerójad azt a szerencsétlenséget, melyet fejremre hoztál!“

Es eltántoríthatatlan határozatától, a Babaké szik-lájára vitette a szerencsétlen nőt, hol kövekből épített, csupasz börtönben kellett nyomorult életét tetgetnie, egyedül gondolatai társaságában, a nélkül, hogy csak egy szót is válthatott volna emberi lényvel.

Szelleme e szigorú bánásmód behatása alatt elvesztette rugékonyságát, de a helyett, hogy kinjait enyhítette volna, még csak növelte.

Minden este, midőn sötétség szállott a földre, újra látta a szegény örült ama jelenetet, melynek kezeit verrel mocskolta be. Félelmiáltságait, miket visszhangozva egyik szikla a másiknak adott át, messzire lehetett hallani, míg nem a derengő hajnal könnyebbülést hozott a kimertül szenvedőnek.

Egy reggel, midőn a szolgáló ételét hozta, türesen állott a börtön. A sziklát át meg átkutaták, de nem akadtak nyomra, mely Helena eltűnésére világot vetett volna.

a bört-
gát, lo-
tatott
lajdon
lena
várban
madar
kiszak
ép es
szens
Ha
heti
23 K
24 S
25 O
26 P
Fe
La
meg-
láns
nyug
ki e
dítás
önny
kör-
ret,
refe
mar-
ben,
Igy
vadj
jobb
bees
nyá
koá
a le
mind
ált d
kőve
tanc
ne n
tal-
kat
ko-
hogy
ált-
ált-
káz-
kise-
ber-
lye-
me g
ros
ezek
arró
sen
*,
ispá
roza
felép
zás
liu-
vos z
nak
zár
nak
kere
vagy
zárt
előt-
össze
jelenj
és eg
rovos
órak
3—3

Azt gyanították, hogy lesoványodott testével átbútt a börtön egyik ablakán és a Duna habjaiba vetette magát, hol a „vaskapu“ kataraktáiban annyira megronesoltatott volna hullája, hogy mi sem maradt meg belőle.

A habonás nép azonban természetfölötti erők tulajdonítá eltüntet. Azt hitték, hogy védszentje, szent Helena (ki maga is fogságban sinesett egy szomszédos várban) megszánta és a Parragiánál (a gör. kel. egyház madonnájánál) közbenjárt érte és láthatatlan szellemektől kiszabadítottván börtönéből. Athos hegyére vitette, hol ép esztét visszanyerte, zárdába lépett és nagy kort érve, szentség hírében halt meg.

Fordította: *Karácsonyi Károly.*

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Kedd	Libor p.	Liborius	11 Euphemia
24 Szer.	Krisztina	Kinga	12 Prokol
25 Csüt.	Jakab ap.	Jakab ap.	13 Gábor
26 Pént.	Anna	Anna	14 Aquila

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**

Helyettesítő:

Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

NYILTTÉR.*)

Válasz.

Azon t. uri ember, aki e beces lap 55. számában megjelent közleményében oly merészen neki ront a palánkai plébánosnak, őt iskolaigazgatói minőségében hanyagságról vádolván, mert véleménye szerint, nem fejt ki elég buzgóságot a magyarnyelv tanításának előmozdítása érdekében, úgy látszik azon véleményben van önmagáról, hogy nagyobbra született, mint azon hatáskörre, melybe őt a sors helyezte. Megrő, vádol oly téren, amelyhez semmi köze.

Azért nem is volna érdemes t. közlő ur cikkére reflektálni, ha egy oly személyt nem támad meg, akinek már akkor voltak érdemei a magyarnyelv terjesztésében, mikor t. közlő ur tán még rövid nadrágban járt. Így azonban az igazság érdekében szükséges közlő ur vadját kellő értékre leszállítani.

A palánkai plébános urat t. közlő vádja ellen legjobban védi ft. Puck István érseki iskolátogatónak e beces lap 54. számában közölt „Helyreigazítás“ című nyilatkozata, melyben kimondja, hogy a n. palánkai iskolákban a magyarnyelv a leghelyesebb módszer szerint a legjobb eredménnyel taníttatik.

Különb. a palánkaiak tudják, hogy plébánosuk mindig arra törekedett, hogy jeles tanérek alkalmazása által a palánkai iskolákban minden tekintetben, s így következetesen a magyarnyelv tanításában is a legjobb taneredményt biztosítsa.

Többet pedig az itteni mostani viszonyok között nem lehet tenni.

T. közlő ur vádja tehát meggondolatlan és alaptalan s arra mutat, hogy a n. palánkai iskolai viszonyokat nem ismeri. Pedig ily körülmények között vádaskodni nem illik.

Azért tehát, ne szomorkodjék a t. közlő ur afölött, hogy a palánkai plébános az ő helytelen kifakadásai által magát pedagógiai baklövésre nem esábittatta az által, hogy a n. palánkai iskolákban a taneredmény kockázatásával, a magyar tannyelv behozatalával hiabavaló kísérleteket tegyen. Mert, tetszik tudni, ő tapasztalt ember, aki nem szorul t. közlő ur nógatására, ha az helyes is volna, s anélkül is megteszi hazafiai kötelességét.

Különb. t. közlő ur, úgy látszik, maga is szorul még tanításra a magyar nyelvben. Mert aki alig 10 soros közleményben két ilyen szarvas hibát tesz, mint ezek: „egy kicsit érdeklődné“, „mondhatnánk, hogy“, arról kételkedni lehet, hogy a magyar nyelvet tökéletesen bírja. Jöjjön tehát iskolánkba — magyarul tanulni.

Palánkai.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztő

HIRDETÉSEK.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh t. e. vármegyék tekintetes alispáni hivatalának 1889. évi 15034. számú határozatával a petrovoszellói községi új nagyvendéglő felépítése elrendeltetvén, ezen épületnek vállalkozás útján való biztosítása végett 1889. évi **július hó 27-ik napján d. e. 10 órakor** Petrovoszelló községének nagytermében, alulirotnak elnöke alatt, nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Melyhez a vállalkozni szándékozók felhívattak azzal, hogy a költségvetési összeg 5%-ának kerekszámában megfelelő 1260 frt bántépénzzel, vagy ilyen értékű magyar állampapírokkal ellátott zárt ajánlataikat a nyilvános árlejtés megkezdése előtt alulirotnál nyújtsák be; vagy ilyen pénzüsszeggel magukat ellátva, a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

Az építéshez szükséges téglát a község adja. A tervek, előmérés, költségvetés, feltételek és egyéb ezen építésre vonatkozó okmányok Petrovoszelló községének naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Ó-Becsén, 1889. évi július 6-án.

Gombos Béla,
főszolgabíró.

3-3

771. sz.

1889.

Árverési hirdetmény.

Alsókovil község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező és 2600 holdra terjedő vadászterület az 1883. évi XX. t. c. értelmében 6 egymásutáni évre, vagyis 1889. évi augusztus hó 1-től 1895. évi július hó 31-ig terjedő időtartamra **folyó évi július hó 28-án d. e. 10 órakor** Alsókovil községének nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

A bérbeadás iránti feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Alsókovil, 1889. július 12-én.

Kovácsévics Emil, jegyző. 3-2 **Basara Vazul,** bírő.

1162. sz.

Titel községétől.

1889.

Hirdetmény.

Alulirotnak részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Titel község területére nézve a vadászati jog 1889. évi augusztus hó 5-től számítandó 6 (hat) évi időtartamra **f. évi július hó 30-án d. e. 10 órakor** Titel községének nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár egy évre 22 frt, melynek 10%-a bántépénzzel leteendő.

Titelen, 1889. évi július hó 10-én.

Miklusevics Milos, jegyző. 3-3 **Szmederevacz,** bírő.

Eladó.

Zomborban, a bajai úton levő, a volt Balázs-féle **lakház, 1010**

□ öl üres házhelylyel, szabadkézből, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Wolf József.

3-2

4002. szám.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járás főszolgabírájától.

k. ig. 1889.

Pályázat.

Bogojeva nagyközségben megüresedett községi orvosi állásra pályázat hirdettetik s a választás ideje **f. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 11 órája** Bogojeva községéhez tüzetik ki.

Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

1. 500 frt évi készpénz fizetés.
2. 30 kr. nappali és 60 kr. éjjeli látogatási díj és
3. 20 kr. halottkémlési díj, miután a megválasztandó orvos a halottkémlést is teljesíteni tartozik.

Pályázni óhajtók felhívattak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. és az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-ában megkivántató feltételek és a magyar nyelv bírást igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi augusztus hó 15-ig bezárólag ezen szolgabírósnál nyújtsák be.

Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Apatinban, 1889. évi július hó 3-án.

Ribiczey Béla,

3-3

főszolgabíró.

1063. szám.

1889.

Árverési hirdetmény.

Alulirotnak közhírré tesszük, hogy községünk vadászati területe folyó évi augusztus hó 1-től 1895. évi július hó 31-ig terjedő időre **folyó hó 28-án délután 3 órakor** a községének nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Ezen vadászati területen róka, de különösen nyúl és szárnyas állat nagy számban szokott előfordulni.

A bérösszeg félévénként előre fizetendő. 15 frtnyi bántépénzzel ellátott levélbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Mosoriban, 1889. évi július hó 10-én.

Eremics Milán, k. jegyző. 3-3 **Szuzics Sándor,** bírő.

1063. szám.

1889.

Pályázat.

Moholy községében (Bács-Bodrogh megye) egy újonnan szervezett alvégi róm. kath. I. vegyes osztályú önálló tanítói állomásra pályázat hirdettetik. A tanító évi javadalma: 1. 500 frt készpénz fizetés a község pénztárából havi előleges részletekben; 2. az ismétlő iskola tanításáért, a tanterem fűtéséért és tisztogatásáért évenként 121 frt, mely összeg az iskolai év elején egyszerre fizettetik ki; 3. szabadlakás, mely áll 3 szoba, konyha, éléskamra és melléképületekből, kis házi kerttel. Tanítási nyelv a magyar. Ezen állomásra csak azon férfi tanítók folyamodhatnak, kik 2 évig mint önálló tanítók működtek; továbbá a megválasztandó köteles a tornát a felsőbb két fosztályban az előirt tanterv alapján tanítani, végre megjegyztetik, hogy egyenlő minősítés mellett az orgonálásban jártasak figyelembe részesítettnek. A pályázók okmányait a moholyi róm. kath. iskolaszékre címezve **f. é. augusztus hó 20-ig ft. Szulik József** prépost-esperes ur önagnységához Ó-Becsére sziveskedjenek beküldeni.

Kelt Moholyon, 1889. június hó 20-án tartott iskolaszék üléséből. 3-3

Kleiner János, iskolaszéki jegyző. **Ujhelyi Ágoston,** plébános, iskolaszéki elnök.

578. sz.

Felső-Kovil község.

kig. 1889.

Haszonbéri hirdetmény.

Felső-Kovil község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében a községet, mint erkölcsi testületet illető vadászati jog, községünk határát illetőleg **f. évi augusztus hó 11-én d. e. 9 órakor** Felső-Kovil községének nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községének bár mikor betekintheők.

Felső-Kovilon, 1889. évi július hó 11-én.

Marinkov Milos, jegyző. 3-3 **Nesin Todor,** bírő.

3898. szám.

kig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Petrovoszelló községben egy 400 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állás ürrült meg.

Ezen állást elnyerni óhajtók felhívattak ennélfogva, hogy képességeiket igazoló kérvényeiket **e hó 27-éig** mint a választás napjáig hozzám nyújtsák be.

Ó-Becsé, 1889. július 9-én.

Gombos Béla,

3-3

főszolgabíró.

1421. szám.

Bogojeva község előjárósága.

k. ig. 1889.

Hirdetmény.

Alulirotnak községi előjárók részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint Bogojeva község mint testület, és a bogojevai földvédelmi egyesület tulajdonát képező vadászati jog, az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében f. évi augusztus hó 15-től egymásután következő 6 évre **f. évi augusztus hó 4-én d. e. 11 órakor** Bogojeva községének nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni fog.

Az árverési feltételek a községének a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bogojeván, 1889. évi július hó 9-én.

Berecz Károly jegyző. 3-3 **György István** bírő.

2697. szám.

kig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zsabylai járás Csurogh nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezenel pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtók felhívattak, hogy képesítési okmányaikkal felszerelt kérvényeiket a magyar, szerb és német nyelv tudásának igazolása mellett **folyó hó 31-ig** alulirotnál benyújtani annyival inkább el ne mulasszák, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zsablyán, 1889. évi július hó 6-án.

Raics Miklós, főszolgabíró.

3-3

Haszonbérleti hirdetmény.

A „Matica Szrbszka“ kezelése alatt álló „Trandafil Mária-féle gör. kel. szerb árvák intézete“ tulajdonához tartozó s az újvidéki 4077. sz. tjkvben bejegyzett 245^{1385/1600} katasztr. hold vagyis 157^{885/2500} újvidéki nagy láncc, továbbá az újvidéki 2351., 2637., 2788. és 4010. sz. tjkvben bejegyzett 82^{786/1600} katasztr. hold, vagyis 52^{1986/2500} újvidéki nagy láncc szántóföld f. évi október 1. napjától kezdve három évre, nyilvános árverés útján fog haszonbérbe adni.

Az árverés Újvidéken a „Matica Szrbszka“ termében **f. é. július hó 28. napján délután 3 órakor** fog megtartatni. A közelebbi árverési feltételek a „Matica Szrbszka“ pénztári hivatalában, Újvidéken betekintheők.

Kelt Újvidéken, 1889. július 16-án.

A „Matica Szrbszka“

mint a Trandafil Mária-féle gör. kel. szerb árvák intézetének kezelője.

471. sz.

Árverési hirdetmény.

Lok község előljárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező és 2038 hold szárazföldre terjedő vadászterület az 1883. évi XX. t. c. értelmében hat egymásutáni évre, vagyis 1890. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra, **folyó évi október hó 6-án d. e. 10 órakor** Lok község házában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

A bérbeadás iránti feltételek a közs. jegyzői irodában mindenkor megtudhatók.

Lok, 1889. évi július hó 16-án.

Tapavicza Sándor, **Mityin Ignác,**
jegyző. 3—1 bíró.

2469. szám.

kig. 1889.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye zsabylai járás Goszpodince nagyközségben leköszönés folytán megüresedett évi 600 frt fizetéssel és 150 frt lakilletményel javadalmazott község jegyzői állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Pályázni óhajtok kötelezettek az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt képesítésüket, a magyar, szerb és német nyelvbéli ismeretüket, eddigi alkalmazásukat és magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 10-ig** bezárólag alulírottához benyújtani.

Kelt Zsablyán, 1889. évi július hó 5-én.

Rovics Miklós,

3—3

főszolgabíró.

2566. szám.

kig. 1889.

Árlejtési hirdetmény.

Vilovó községben **folyó évi szeptember hó 1-én reggel 9 órakor** a község házában 2820 frt krral előirányzott jegyzőlak felépítésének biztosítása tárgyában árlejtés fog tartatni.

Az építkezés 1890. évi kora tavasszal létszen megkezdendő.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy a költségvetési összegnek megfelelő 10%-nyi bántpénzzel ellátva, a kitűzött időben és helyen jelenjenek meg.

A terv, költségvetés és az építési feltételek Vilovó község előljárójánál tekintheők meg.

Titel, 1889. évi július hó 17-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Horváth György,

3—1

szolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Kovil-Szt.-Iván község előljárósága részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község, mint testület tulajdonát képező vadászati jog 1890. évi január 1-től számítható 6 egymásután következő évre **f. é. augusztus hó 18-án délelőtt 8 órakor** Kovil-Szt.-Iván község házában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni fog.

Az árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kovil-Szt.-Ivánon, 1889. évi július hó 18-án.

Vracarics Glisó, **Milivojevic Fülöp,**
jegyző. 2—1 bíró.

Árverési hirdetmény.

Bikity község határában 11108 hold^{1481/1600} önlly területen az 1883. évi XX. t. c. 2. §-ával a nagyobb birtokosok részére biztosított jogok fentartása mellett, a vadászati jog 1890. évi január hó 1-től egész 1895. évi december hó 31-éig terjedő hat egymásután következő évre **folyó évi augusztus hó 4-én délután 4 órakor** a község háza tanácstermében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérő illetve ajánlónak bérbe fog adni.

A részletes árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kikiáltási ár a folyó évi haszonbér összege, vagyis 100 frt, a melynek 10%-a az árverés megkezdése előtt óvadékkul befizetendő.

Kelt Bikityen, 1889. július hó 18-án.

Tomanovits György, **Kucsera Máttyás,**
helyettes jegyző. 3—1 bíró.

Új találmány.

Szalay Károly helybeli lakatos „**NEPTUN**“

nevezetű új kutat talált fel.

Ezen új találmányú két felülmulja az eddig ismert mindenféle szerkezetű kutakat. Szerkezete igen egyszerű, légmentességre nincs szoritva, könnyen kezelhető és amellet vizet bőven szállít. Mindenféle vízvezetékre alkalmazható. **Fürdőkben, kertekben, festőknél, timároknál, ecetgyáraknál** egyiránt alkalmazható. A vizet minden magasságba és távolságra szállítja. Megrendelési ára sokkal olcsóbb, mint bármiféle szivattyús és romlásnak kitéve nincs. Javítása nem költséges. Megrendelhető egyedül **Szalay Károly** lakatos mesternél **Zomborban.** 3—1

Bizonyítvány.

Alulírott hivatal részéről ezenel bizonyítatik, miszerint Szalay Károly helybeli lakatos mester Bács-Bodrogh megye megbízása folytán a székház udvarában, egy saját találmánya alapján szerkesztett „**Neptun**“ kutat állított fel, amely szivattyús két könnyű és esekély javítást igénylő szerkezeténél fogva a kitűzött célnak — nevezetesen vízszivattyúzás és öntözés — teljesen megfelel, miért hasonló célokra bárkinek is ajánlható.

Bács-Bodrogh megyei m. kir. állam épít. hivatal.

Zomborban, 1889. évi július hó 21-ikén.

A hivatal főnöke:
Hoffmann Frigyes,
kir. főmérnök.

Házvezetőnő kerestetik

a vidékre, két óra járás Zombortól, két tagból álló uri családdhoz, egy középkorban álló, szerény, egyedül álló nőt, egy kis belső, rendezett gazdasághoz. Megegyezés esetén, élethossziglan tartó ellátásról gondoskodva lesz. — Cim a kiadó hivatalban. 2—1

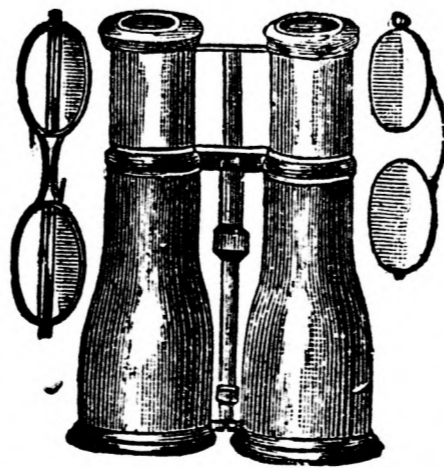
Új látszerész-üzlet.

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Zomborban, a főutcában, Millassevits János ur házában** levő

varrógép-üzletemet

f. évi július hó 1-én egy dúsan felszerelt

látyszer-raktárral

gyarapítottam, a mely minden e szakba vágó tárgyakat tartalmaz, u. m.: szemüvegek, csiptetők, távcsövek, látcsövek, lencsék, olvasó-üvegek, hő-, suly- és folyadékmérők stb. a legjobb minőségben; ugyszintén elvállalom az említett tárgyak **javitását,** jutányos árak mellett.

A n. é. közönségnek varrógép-üzletem iránt tanusított szives bizalmát megköszönve, kérem ezt új vállalatomra is kiterjeszteni; viszont én is törekedni fogok, t. vevőmet lelki-

Tisztelettel

GOLDMANN JÓZSEF.

3—3

Zombor, 1889. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdámból

1417. sz. Goszpodince község előljárójától. kig. 1889.

Árverési hirdetmény.

Goszpodince község előljárósága részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a község határában lévő 8960 hold területben gyakorlandó vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján Goszpodince község tanácstermében **1889. évi augusztus 4-én d. u. 3 órakor** tartandó nyilvános árverésen 1889. évi augusztus hó 15-től terjedő időszakra a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Kelt Goszpodincén, 1889. július 17-én.

Wundszám Ferenc, **Kovacssev Iszák,**
h. jegyző. 3—1 bíró.

457. sz.

Glozsán község előljárósága. kig. 1889.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében Glozsán község, mint erkölcsi testületet illető vadászati jog f. évi augusztus hó 1-ső napjától 1895. évi augusztus hó 1-ső napjáig terjedő 6 egymásután következő évre **f. évi július hó 28-ik napján délután 3 órakor** nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Glozsánban, 1889. július hó 12-én.

Jegyző ur szabadságon:

Feldmann A., **Seprák Pál,**
segédjegyző. 3—3 bíró.

Egy igen jó karban levő **hat lóerejű, Garrett Rikhard-féle gőzcséplőgép** jutányos áron kapható **Veréb István** földbirtokosnál **Csantavéren.** 8—2

2569. szám.

Sztanisics község előljárósága.

1889.

Bérbeadási hirdetmény.

Sztanisics község előljárósága ezenel közhírré teszi, hogy a község határában gyakorlandó vadászati jog, az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján, 1889. évi augusztus hó 1-étől számítható hat évre, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverés útján bérbeadatik.

Az árverés megtartására határidőül **1889. évi július 28-ának d. u. 3 órája** tüzetik ki, mikorra a bérbevenni szándékozók az eddigi bérösszeg 10%-át képező 3 frt 85 kr bántpénzzel megjelenni kéretnek.

Megjegyeztetik, hogy Rasztina és Sári pusztákon, valamint a községi határában levő uradalmi földeken a vadászati jog gyakorlása az uradalmakat illeti, s az ezen hirdetmény által nem érintetik.

Sztanisicson, 1889. évi július hó 11-én.

Hajdu Pál, **Pótz András,**
h. jegyző. 3—3 bíró.

XII

Egész
Fél
Negy
A leg
küld
nek
do

Egyes sz

Kö

het, ha
iránt m
élenk v
ugyneve
felelős
rülhetel
kormány
son, hog
kar legy
a kormá
zik a
mely me
rozatát
alatt áll

Me
gyar ér
emelése
gatás ál
sék, a
cipálva,
vethetős
közegci
és lelki
apparatu
soliditá
szerű m
sem aka
cipális a
misíteni.

Me
állapotb
ság, az
mint az
doztatna
hallottur
közizag
arról, h
gyökere
igazgatá
a dolgo
füdi a t
gyűlési
gatásra
lokális é
remben
ponti tis
tározati

Cs
mány k
bizottsá
és csak
désben,
tásában
fel fogja
egész or
Kü
az állau
illetéke
kormány
helyezve
apálya
cipálva.
utjában
tet nyer
lidálni,
gyorssá
közegci
a külső
intézhetu
Ami
a közgy
hagyni é
A k
szüksége
a parlame
gokkal. A